

Informace pro soudruha ministra vnitra ČSSR docenta
PhDr. Jaromíra Obzinu, CSc.

Výpis z materiálu II. S-HS-StB - analytický odbor
ze dne 14. listopadu 1968 /"Zpráva o Klubu 231"/:

"Úplné seznamy a dokumentace o členech a organizační činnosti K - 231 se ztratily. Podle vyjádření předních činitelů Klubu učinili jeho exponenti ochranná opatření v souvislosti se srpnovými událostmi roku 1968. Počstatná část dokumentace byla odvezena Patrou 603 z budovy ministerstva vnitra na Letné v kritické době. Bližší údaje má k dispozici 8. odbor HS-StB a KS-SNB Praha."

Výpis z materiálu 2. správy FSZS, správa R - odd.
D ze dne 8. ledna 1970 /"BRODSKÝ Jaroslav - tajemník
K - 231 - zpráva"/:

"Jaroslav BRODSKÝ opustil v srpnových dnech 1968 ilegálně - v prostoru jižní Moravy ČSSR. Jeho útěk podle agenturních zpráv organizovala BBC. Ve dnech 31. 8. - 1. 9. 1968 byl převezen orgány rakouské policie do uprchlického tábora v Traiskirchen. Tam okamžitě vyhledal známé funkcionáře K 231, zvláště pak Otakara RAMBOUSKA. V táboře navázal spojení s orgány rakouské rozvědky, jimž typoval osoby z řad čs. uprchlíků. V polovině září byl viděn ve vídeňské úředovně Charity v doprovodu prof. Eduarda GOLDSTÜCKERA".

Výtah ze zápisu výpovědi s Věrou VRBOVOU, nar.
11. února 1918 Hradec Králové /KS SNB Praha - 19. lis-
topadu 1970/:

"Archiv K-231 vezl BRODSKÝ přes Jugoslávii do Londýna v srpnu 1968. Z Londýna ho dovezl do Toronta k TALACKOVI. Část archivu odvezl v květnu, opravují: v červnu 1969 zpět do Londýna a to při příležitosti příjezdu Marty ČEPIČKOVÉ a Kamila WINTRA do Londýna. Odůvodnil to tím, že v Londýně tyto materiály potřebují. Kdo neřekl. Tyto skutečnosti jsem se dozvěděla od Jaromíra DVOŘÁKA, který dovezl přes Jugoslávii do Kanady zápisy ze schůzí bývalých důstojníků a politických vězňů. Mezi jinými tam byl zápis ze schůze ve Slovanském domě. Tyto materiály byly do mého odjezdu z Kanady v Torontu u TALACKA. V době mého pobytu v Batavě v červnu 1969 jel DVOŘÁK na základě telefonické výzvy DRAHOTY do Toronta. U TALACKA si vyzvedl nějaké materiály s tím, že budou postupně kádrovat všechny členy K-231 v Kanadě. Důvodem bylo, že se mu zdálo, že politických vězňů je v Kanadě nějak mnoho.

Marta ČEPIČKOVÁ, dcera bývalého generála ČEPIČKY, bývalého ministra národní obrany. Její osobu neznám. DVOŘÁK tehdy prohlásil, že by měla přivést nějaké materiály od své matky, která byla redaktorkou nějakého měsíčníku.

Miroslav DRAHOTA, věk cca 45 let, emigroval do Kanady přes Jugoslávii v září 1968. Převezl do Kanady a později do Londýna část archivu K-231. Styk s Martou ČEPIČKOVOU (dcerou generála ČEPIČKY) a Kamilem WINTREM. Dále se stýká se všemi čelnými představiteli K-231. Je jedním z organizátorů jejich činnosti a má zájem odjet z Kanady do JAR. Jeho činnost je popsána v protokole. Do Kanady emigroval s manželkou a dvěma dětmi".

Informace pro soudruha ministra vnitra ČSSR docenta
PhDr. Jaromíra Obziru, CSc.

Výpis z agenturní zprávy k dr. ŠILHANOVÍ /ze dne
16. února 1971 - S StB Plzeň, odbor II/, který pramenu
dne 11. února 1971 předal šest letáků. Jeden z nich měl
název: "Komu vděčí pět států za pozvání k intervenci".
Opis letáku přikládám v příloze.

Komu vděčí pět států za pozvání k intervenci

"Občané Československa, dělníci, rolníci, představitelé inteligence, muži a ženy, mládeži: "Tak začíná výzva uveřejněná v Pravdě dne 22. 8. 1968, které byla vydána "skupinou členů ÚV KSČ, vlády a Národního shromáždění, kteří požádali o pomoc vlády a komunistické strany bratrských zemí".

Rovněž prohlášení TASS z 21. 8. 1968 oznámilo, že straničtí a státní činitelé se obrátili na Sovětský Svaz a ostatní spřátelené státy s prosbou o poskytnutí neprodlené pomoci, včetně pomoci ozbrojenými silami.

Tato skupina osob zůstala do dnes anonymní. Sověští organizátoři intervence počítali s tím, že budou moci seznam těch, kteří je pozvali dodatečně rozšířit, učinit jej reprezentativnějším, proto nebyla jména publikována ihned s vydáním výzvy. Měli štěstí, protože někteří "nositelé" se pak dodatečně od pozvání distancovali /Piller, Barvínek/. A těch, kteří měli odvalu k dodatečnému podpisu bylo pomálu. Moskva si také zavčas uvědomila, že zveřejnění jmen by znamenalo politický konec jejich nositelů. Proto zavládlo cudné mlčení a naopak ti, kdož byli z pozvání obviněni, vehementně ujišťovali, že mají čisté ruce. Do této komedie se považoval za vhodné zapojit i L. Svoboda, který garantoval jednání jmenovitě Indry a Bilaka už na podzim r. 1968. Nezávazné formulace těchto a dalších soudruhů, kteří prohlašovali, že jednají vždy jako čestní komunisté a vlastenci a nikoli proti zákonům, že to se svým čistým svědomím poněkud přehnali.

Po celé dvě léta byla otázka pozvání tabu. Straničké

orgány a tisk, dokonce i sovětské, i tiskovina známá pod jménem "Zprávy" mlčely. Tato hračka nebyla prolomena ani na jednom zasedání ÚV, ani na mezinárodní konferenci komunistických a dělnických stran v Moskvě. Sověti zřejmě pochopili, že a) zveřejnění jmen i pouhé uvádění existence pozvání nebylo v Československu pro jejich zájmy únosné, b) jejich seznam je úzký a nereprezentativní a c) osoby, které je pozvaly, by bylo nutno v případě zveřejnění preferovat, což vzhledem k Husákově alternativě, kterou přijali, nebylo možné. Soudruzi "hostitelé" vstoupili proto do kategorie kádrových rezerv a strašáků.

Nepřekonatelný sklon k recitaci celé abecedy, dogmatický scénář, který chce být naplněn, relativní jistota "konsolidace" a lavírování Moskvy mezi centrem a levicí vedlo nutně k další etapě. Ticho bylo konečně přerušeno na zasedání ÚV KSČ v prosinci. V jím vydaném "Poučení" se píše: "Jelikož pravicová část vedení strany nechtěla přijmout žádná opatření, která by vedla ke zmaření kontrarevolučního převratu a k odvrácení občanské války, začali se obracet na vedení bratrských stran i vlády našich spojenců s prosbou, aby v této historicky závažné chvíli poskytly československému lidu internacionální pomoc... Podle "Poučení" to měly být "tisíce komunistů, jednotliví občané a celé kolektivy pracujících, představitelé všech vrstev obyvatelstva a různých organizací, včetně členů ÚV KSČ a ÚV KSS i členů vlády ČSSR, poslanců Národního shromáždění a SNR..."

Avšak jména se neuvádějí. Alespoň veřejně ne. Za zavřenými dveřmi ústředního výboru se však pochlubil Vasil Bilak. Za sebe za několik desítek málo dalších. Z kruhů blízkých tomuto orgánu se uvádí, že to byli /respektive, že mezi nimi byli/:

Piller, Kolder, Švestka, Bilak, Kapek, Indra, Soják, David, Plojhar, Laštovička, Rytíř, Hendrych, Havelka, Němec, Sulek, Pavlovský, Chňoupek, Hrbek, Pecha, Jakeš, Barbírek, Rigo, Lenárt, Krejčíř, Mestek, Innemann, Staviňoha, Klíma, Kudrna, Mamula, Auersberg, Fr. Havlíček, Hořelc, Hoffmann, Šalgovič, Nový, Trojan, Kaska. Většinu těchto jmen uvádí také časopis Der Spiegel ze 4. 1. 1971 v článku "To my jsme pozvali Rusy!" Někteří z nich /hoví se o Hendrychovi, Lenártovi, Hrbkovi, Pechovi a Hencovi/ připojili svůj podpis dodatečně.

Na plotech v srpnu se tedy objevovala správná jména, i když ne všechna!

Skutečnost, že seznam obsahuje všechna jména špičkových agentů KGB - Kaska, Chňoupek, Šalgovič, Jakeš atd. - znamená, že pozvání nebylo ani tak iniciativní a dobrovolné, jako spíše narežirováno. Fakt, že v hojné míře jsou zastoupení a zarytí novotnovci - Kapek, Laštovička, Mestek, Mamula, Rytíř atd. - znamená, že sověti počítali s oprášením novotnovské garnitury. Zvláštní úlohu v této sestavě měli: Piller, Kolder, Švestka, Bilak, Barbírek, Rigo. Byli totiž členy PUV a měli za úkol na jeho zasedání v noci z 20. na 21. srpna 1968 přehlasovat sbývajících pět. Intervence tak měla být posvácena pozváním předsednictva strany. Barbírek s Pillerem však ztratili hlavu, hlasovali opačně a situace nabyla spád, který Červoněnko nepředvídal.

Masový odpor proti okupantům demoralizoval i shromáždění v hotelu Praha, které mělo mimo jiné ustavit nové předsednictvo ÚV. Ani zde signatáři pozvání nevystoupili jako s otevřeným souhlasem s intervencí. Také proto vystupuje už v září na poradě sovětských šéfredaktorů Suslov, označuje jmenovitě Indru, Koldera a Švestku za méně schopné, kdežto Husáka jako "výrazně perspektivního politika".

V průběhu let však dochází ke konzolidaci levice, která se prosazuje stále více na úkor "centra". Ale i uvnitř levice nejsou vztahy zcela vyjasněné. Její nejextrémnější část komplikuje situaci svými mocenskými nároky. A tak se i Bilak a jeho druzi začínají hlásit o své právo na "prvorozenectví". O to ochotněji, že očividně vycházejí vstříc požadavkům Moskvy.

Na okraj: Je-li možno formálně právně hodnotit činnost vládnoucí garnitury od ratifikace moskevských dohod parlamentem /byť vynucené/ v mezích politiky, pak akt pozvání cizích vojsk k okupaci je činem bezesporu trestním a nelze jej hodnotit jinak než jako vlastizradu se všemi právními důsledky."

Leden 1971.

Výsva, delegátů mimořádného 14. sjezdu Komunistické strany Československa "Komunistickým stranám světa.

/Druhou svou rezolucí všem komunistickým a dělnickým stranám/

Obracíme se na všechny komunistické a dělnické strany světa, zvláště na strany a lid Sovětského svazu, Polské lidové republiky, Bulharské lidové republiky, Německé demokratické republiky a Maďarské lidové republiky, jejichž vojska obsadila naši vlast. Naše strana nastoupila v lednu cestu obrody socialismu. Začala důrazněji rozvíjet jeho demokratické a humanistické principy v souladu s podmínkami naší vývojové etapy. Věřila, že budou respektovány zásady svrchovanosti a nevměšování a jednáním řešeny všechny sporné otázky. Z toho vycházelo vedení naší strany při všech polednových dvoustranných a mnohostranných jednáních. Tato politika, obsažená v akčním programu ÚV KSČ a její postupná realizace získala naší straně nebývalou autoritu a podporu. Zajištění a urychlení této cesty mělo být předmětem jednání mimořádného 14. sjezdu, jehož příprava se již dokončovala, avšak v předvečer tohoto sjezdu vojska Sovětského svazu, Polska, Bulharska, Německé demokratické republiky a Maďarska, bez jakýchkoliv důvodů a bez souhlasu legitimních vládních a stranických činitelů, proti vůli našeho lidu, násilně obsadila naše území, způsobila v zemi rozvrat, znemožnila a znemožňují pokračovat v nastoupené cestě.

Stojíme před trpkou pravdou, že vojska zemí, jež jsme si zvykli vidat jako přátele, si počínají jako okupanti. Ústavní činitelé našeho státu a představitelé strany nemohou pokračovat ve výkonu svých funkcí. Nemají možnost projednávat vzniklou situaci normálními ústavními

formami. Nemají žádný styk s telekomunikačními prostředky. Významní vedoucí představitelé jsou internováni. Nelze pochybovat, že tento čin musí mít zhoubné následky pro celé mezinárodní a komunistické hnutí.

Prohlašujeme, že náš lid a naše komunistická strana s ním nikdy nebudou souhlasit, odmítají jej a udělají vše pro obnovení podmínek normálního života v naší zemi.

Proto se na základě požadavků a přání komunistů i celé veřejnosti sešla více jak potřebná většina delegátů mimořádného 14. sjezdu, zvolených právoplatně na obvodních a krajských konferencích a obrací se na vás s naléhavou výzvou a prosbou o pomoc.

Abychom mohli svobodně pokračovat v naší socialistické cestě, je třeba splnit tyto požadavky:

- 1) Propustit okamžitě na svobodu internované představitel­te strany, vlády, Národního shromáždění, České národní rady a Národní fronty a umožnit jim, jakož i prezidentu republiky, ničím nerušený výkon funkcí.
- 2) Okamžitě obnovit všechny občanské svobody a práva.
- 3) Neprodleně zahájit urychlený odchod okupačních armád.

Mimořádný 14. sjezd strany prohlašuje, že neuznává žádné jiné představitel­te strany a vlády než ty, kteří byli zvoleni řádnou demokratickou cestou.

Vzhledem k tragickým důsledkům okupace naší země pro věc socialismu na celém světě, vás soudruzi žádáme.

Podpořte politicky naši spravedlivou věc a vyjádřete svůj názor představitel­ům stran, které jsou odpověd­ny za kroky v naší zemi. Uvažte možnost a vhodnost svolání komunistických a dělnických stran, jejichž jednání by se účastnila i naše delegace. Jednejte pouze s těmi představitel­í naší strany, kteří budou zvoleni na tomto sjezdu!

Branme lidskou tvář socialismu! Je to naše internacionální povinnost.

Podepsáni:

Delegáti 14. mimořádného sjezdu
Komunistické strany Československa

Za správnost opisu:

/Suchánková/

J